

References

1. Chernetsky, M. (1999). Processors spatial processing. St. Petersburg: Sound [in Russian].
2. Evan, C. Gutierrez, Rovi Naturally 7 (2014). Biography Billboard [in English].
3. Naturally 7 Biography. Retrieved from <http://www.naturallyseven.com/biographies/naturally-7/> [in English].
4. GER single chart positions. Retrieved from http://www.musicline.de/de/chartverfolgung_summary/artist/Naturally+7/single [in English].
5. AUS FRA single chart positions. Retrieved from <http://austriancharts.at/showinterpret.asp?interpret=Naturally+7> [in English].
6. Interview mit Naturally 7. Retrieved from <http://www.hitparade.ch/interview.asp?id=79> [in English].

УДК 792.08

*Наконежна Олександра Вікторівна,
аспірантка Київського національного університету
культури і мистецтв
san-shine@mail.ru*

СХІДНІ ТАНЦЮВАЛЬНІ ШОУ ЯК СКЛАДОВА РОЗВАЖАЛЬНИХ ПРОГРАМ

***Мета роботи** – вивчення та аналіз культури східних танцювальних шоу в контексті складових розважальних програм. **Методологія дослідження.** Вивчення попередниками окремих засад східної танцювальної культури є зразком для наукового аналізу сучасної ролі танцю-шоу в розважальних програмах країн Азії. За наявності науково-дослідних лакун, необхідним було використання комплексного підходу до зазначеної проблеми та вирішенні сформульованих завдань. Такий методологічний підхід надав можливість докорінно вивчити об'єкт дослідження у всіх його аспектах, задля цього були використані компаративний, аналітичний та синтетичний методи. Також дослідження ґрунтувалось на принципі цілісності, що відобразилось в прагненні об'єктивно вивчити всі культурні елементи та факти танцювального комплексу країн Азії. **Наукова новизна** отриманих результатів полягає в якісно новому, узагальнюючому та деталізованому підході до проблематики східних танців як вагомому елементу комплексних розважальних шоу країн Азії. Вперше в роботі здійснена спроба розглянути консолідований танцювальний мікс Сходу: «традиції – техноновації – багатовекторність». Також були окреслені специфічні характеристики танцювальних шоу, залежно від політичного спрямування східних країн. **Висновки.** В роботі проаналізовано культурну проблематику розвитку східних танцювальних шоу як відносно нове дослідницьке питання для вітчизняної мистецтвознавчої науки, визначені культурні особливості сучасного танцю й танцювального шоу країн Азії. Особливої уваги приділено ритмізації східних танців та розвитку їх динамічності. Проаналізована роль науково-технічного прогресу у вдосконаленні виконання шоу. Виявлене співвідношення сучасного і традиційного (національного) компонентів у розважальних програмах Сходу. Досліджені танцювальні шоу країн Східної, Південно-Східної, Центральної, Південної та Західної Азії. Також окреслені перспективи подальшого поглибленого наукового вивчення проблематики та аналізу зарубіжної фахової літератури з тематики танцювальних шоу країн Азії; зокрема, для проведення компаративного аналізу вітчизняних і міжнародних науково-дослідних і практичних підходів до шоу-програм.*

Ключові слова: культура, танці Азії, східний танець, танцювальні шоу, шоу-програми, національні танці.

Наконечная Александра Викторовна, аспирантка Киевского национального университета культуры и искусств

Восточные танцевальные шоу как составляющая развлекательных программ

Цель работы - изучение и анализ культуры восточных танцевальных шоу в контексте составляющих развлекательных программ. **Методология исследования.** Проведенное предшественниками изучение отдельных основ восточной танцевальной культуры является образцом для научного исследования современной роли танцшоу в развлекательных программах стран Азии. Учитывая это и наличие научно-исследовательских лакун, необходимым было использование комплексного подхода к указанной проблеме и решению сформулированных задач. Такой методологический подход предоставил возможность коренным образом изучить объект исследования во всех его аспектах, ради этого были использованные компаративный, аналитический и синтетический методы. Также исследование основывалось на принципе целостности, которое отобразилось в попытке объективного изучения всех культурных элементов и фактов танцевального комплекса стран Азии. **Научная новизна** полученных результатов заключается в качественно новом, обобщающем и детализированном подходе к проблематике восточных танцев как весомого элемента комплексных развлекательных шоу стран Азии. Впервые в работе проведена попытка рассмотреть консолидирующий танцевальный микс Востока: «традиции – техноновации – многовекторность». Также в исследовании были приведены специфические характеристики танцевальных шоу в зависимости от политического управления восточных стран. **Выводы.** В работе проанализирована культурная проблематика развития восточных танцевальных шоу как относительно новый исследовательский вопрос для отечественной искусствоведческой науки. Определены специфические культурные особенности современного танца и танцевального шоу стран Азии. Особое внимание уделено ритмизации восточных танцев и развития их стремительной динамичности. Проанализирована роль научно-технического прогресса в усовершенствовании исполнения шоу. Выявлено соотношение современного и традиционного (национального) компонентов в развлекательных программах Востока. Исследованы страны Восточной, Юго-Восточной, Центральной, Южной и Западной Азии. Также очерчены перспективы дальнейшего углубленного научного исследования проблематики в направлении изучения и анализа зарубежной профессиональной литературы тематики танцевальных шоу стран Азии; в том числе для проведения компаративного анализа отечественных и международных научно-исследовательских и практических подходов к шоу-программам.

Ключевые слова: культура, танцы Азии, восточный танец, танцевальные шоу, шоу-программы, национальные танцы.

Nakonechna Oleksandra, postgraduate of Kyiv National University of Culture and Arts
Oriental dance show as a part of entertainment

Purpose of Article. The research focused on the study and analysis of the culture of oriental dance show in the context of entertainment components. **Methodology.** The strategy of this study provides that conducted the study of individual precursors of oriental dance culture is also a model for modern scientific research dance show role in entertainment programs in Asia. Given this and the availability of research gaps, it was necessary to use a comprehensive approach to this problem and the solution of the problem. This methodological approach provides an opportunity to exam the object of study in all its aspects. The author used comparative, analytical and synthetic methods. In addition, the study was based on the integrity of the principle that in an attempt to display the objective examination of all the facts and cultural elements of the dance complex in Asia. **Scientific novelty.** Scientific novelty of the results is qualitatively new, summarized and detailed approach to the problems of Oriental dance as an important element of integrated entertainment show in Asia. For the first time in the work the author carried out attempt to consider consolidating a dance mix

*of the East "tradition - technical innovation - multi-vector". Also in the study the specific characteristics of dance shows, depending on the political management of the eastern countries were given. **Conclusions.** The paper analyses the problems of cultural development of the eastern dance shows as the relatively new research issue for the domestic art criticism. Determination of the specific cultural characteristics of contemporary dance and dance show in Asia. The particular attention is paid to oriental dance and the development of its rapid dynamic. The role of scientific and technological progress in improving the performance of the show. The ratio of modern and traditional (national) components in the entertainment programs of the East is revealed. The countries of East, South-East, Central, South and West Asia are considered. Also outlined the prospects for further in-depth research perspective in the direction of the study and analysis of foreign professional literature flavored dance shows in Asia; including comparative analysis of the domestic and international research and practical approaches to the show program.*

Keywords: culture, Asian dance, Oriental dance, dance performances, shows, national dances.

Постановка проблеми. Танцювальні шоу як вид мистецтва у кожному нову епоху живуть особливим життям, розкриваючись по-різному, залежно від світогляду цієї епохи й тих завдань, які вона ставить перед художньою творчістю. Так, танцювальні шоу мають багато спільного з усіма сферами культури в цілому, які відбивають основні тенденції часу у своїх творах.

Ми можемо розглядати танцю шоу, як дзеркало культури, як її об'єктивний образ, модель, оскільки воно супроводжує її розвиток. Танцювальні шоу здатні передавати інформацію про сучасний культурний простір, відображаючи основні характеристики епохи постмодернізму та медіакультури. Залежно від них виражальні засоби танцю та його функції відмінні.

У цьому контексті важливим є вивчення світової культурно-танцювальної спадщини та сучасного її стану, особливо вагомий вклад в розвиток якої вніс східний танець у всьому своєму розмаїтті. Східний танець в рамках розважальних шоу ми можемо розглядати як соціокультурний код, що зберігає та передає людський досвід. Ця функція в танці зберігається протягом всієї його історії, зокрема й на сучасному етапі його розвитку.

Східний танець більше не є елементом релігійного ритуалу, яким він був у первісній культурі. Хоча сакральна функція танцю втрачається, його ритуальне втілення трансформується й зберігається в деяких формах сучасних шоу-ритуалів: ми можемо побачити це, наприклад, у формах танцювальних боїв – батлах і джемах, або у особливій «ритуальній» поведінці молодих людей на танцполах у нічних клубах.

Отже, у своїй історії мова танцю еволюціонує: його естетична функція збережена, хоч залежить від ідеалів і канонів конкретної епохи та країни. Зокрема, сучасне танцювальне шоу-мистецтво відбиває основні характеристики епохи постмодернізму та медіакультури, в якій комерційна шоу-хореографія займає провідне місце. Це різні танцювальні постановки, спеціально створені для фільмів, музичних кліпів, реклами, модних показів і різних телевізійних шоу. Саме медіасередовище сприяє популярності танцю на ринку: тут можливо «продати» шоу-танець. Популярні східні шоу популяризують танець у всіх його варіаціях, стилях і техніках, роблять його масовим продуктом.

На жаль, вітчизняна наука розглядає сучасні східні танці лише в контексті фізико-психологічних вправ в лікувально-оздоровчій дитячій проблематиці: Г. Артем'єва, Т. Іваненко О. Твердохліб та ін.). Тематика загального розвитку шоу-програм розглянута в ряді дисертаційних праць, монографій і посібників: М. Поплавський, К. Афанасьєва, Л. Данчук, К. Москаленко, А. Скрипка. Вивчення саме східних театралізованих танцювальних шоу є відносно новим напрямком для вітчизняної науки. Існують поодинокі роботи, що висвітлюють народні танці окремих країн Сходу: А. Смірнов, Д. Шариков. Проте глибоко проблематика розвитку східних танців в контексті розважальних шоу досі не проаналізована.

Метою дослідження є аналіз східних танцювальних шоу в контексті складових розважальних програм.

Основна частина. Сутність східних танцювальних шоу безпосередньо пов'язана з визначенням специфічних особливостей сучасного танцю країн Сходу. Як стверджує Ю. Басич, «сучасний танець – це танцювальний напрямок, що синтезує у собі різноманітні стилі. У ньому репрезентовані елементи класичного танцю, модерн-балету, джаз-танцю, хіп-хопу, фанку тощо» [6, 28]. Також для шоу-бізнесу з усієї танцювальної спадщини Сходу відбирається лише те, що найбільше відповідає стандартам медіаринку. Отже, східний танець в шоу повинен бути не лише яскравим, а й приносити прибуток. Винятки становлять масові танцювальні шоу, що утримуються за державний кошт і основою яких є ідеолого-політичний режим країн (наприклад, Корейської Народно-Демократичної Республіки).

Розглянемо східні танцювальні шоу, окреслюючи культурні засади танцю шоу кожної окремої країни.

Східна Азія. Китайська Народна Республіка. Сьогодні китайська танцювальна індустрія починає набирати обертів. Керівництво країни всіляко заохочує населення до танцювальних шкіл, особливо популярним є балет, на сьогодні більше 50 млн. чоловік в Китаї – танцюристи-бальники [14]. Дедалі більше китайських танцювальних гуртів виступають по всьому світу і в самому Китаї організують відомі шоу. Зокрема, «Blackpool Dance Festival China» – танцювальне шоу-турнір зі світовим ім'ям, відбулося 2016 року в м. Шанхай. Все дійство виконувалось під легендарний музичний супровід Empress Orchestra. Участь брали як професійні, так і аматорські пари, в основному з Азіатсько-Тихоокеанського регіону.

Особливе місце в китайській культурі займають національні традиційні танці, що виконуються прямо на вулицях та площах міст протягом великих свят. Зокрема, всесвітньовідомий «танець Лева і Дракона», який виконують протягом святкування Нового року (свято Весни). Кожна провінція пропонує свої варіанти танців. Ці традиційні танцювальні вистави відрізняються яскравістю та динамічністю та незвичайною плавністю рухів. Особливо вражаючим є нічний варіант «танцю Дракона», коли за допомогою світлових ефектів дракон ніби оживає та розпочинає світитися і вивергати полум'я [21].

Японія. Ця країна відома своїми захоплюючими музичними та танцювальними шоу, до яких належить світлове шоу «Yamato», що підкорює та вражає

своєю динамічністю та звучанням. «Yamato» – це барабанне театральне авангардне музичне шоу з елементами танців. Із 1998 р. музиканти дали більше 2,5 тис. вистав більш ніж в 50 країнах світу [23]. Видовищні танцювальні номери шоу поєднують яскраві національні костюми із сучасними піротехнічними спецефектами.

Також в Японії проходять безліч танцювальних шоу-фестивалів, наймасштабнішим з яких є «Токусіма Ава Одори», в ньому беруть участь близько 100 тис. танцюристів. Шоу проходить у м. Токусіма, одночасно на 7 танцювальних майданчиках [29]. Народні ритми, традиційні костюми, яскраві образи і масові пластичні композиції надають шоу «Токусіма Ава Одори» особливої видовищності.

Корейська Народно-Демократична республіка (Північна Корея). Щорічно на початку осені в Пхеньяні (з 2002 р.) проводять наймасовіше танцювально-акробатичне шоу «Аріран», яке потрапило до «Книги рекордів Гіннеса» завдяки участі в шоу 100 тисяч акторів, акробатів і танцюристів [24]. Шоу проходить на величезному стадіоні, що вміщує 150 тисяч глядачів. Учасники дійства протягом декількох годин демонструють глядачам сторінки історії своєї країни. Аналізуючи танцювальні виступи впродовж шоу, можемо виокремити характерні військові, фольклорні елементи, естетичні традиції, природні ритми, теми життя та праці корейського народу.

Республіка Корея (Південна Корея). В країні поставлено відомий яскравий танцювальний мюзикл «SaChoom» (Любиш-Танцюй). Шоу поєднує різноманітні танцювальні течії і жанри та індивідуальні й гуртові номери. На сьогодні шоу нараховує близько 800 успішних виступів [25].

Також варто згадати про Міжнародний фестиваль танцю в масках у м. Андоні. Яскраве дійство триває 10 днів одночасно на декількох майданчиках та характеризується театралізовано сатиричністю [31]. В рамках фестивалю проводяться танцювальні майстер-класи та виступи народних ансамблів з місцевими та інтернаціональними темами.

Південна Корея пронизана танцювальними настроями, особливо це стосується ТБ-шоу. Зокрема, корейський канал МВС підтримує розвиток «Dance Cover Festival K-pop Roadshow» – шоу присвячене стрімкій популяризації корейської поп-культури. Характерною ознакою шоу-конкурсу є те, що участь беруть як професійні танцюристи, так й аматори, які копіюють хореографічні композиції корейських тин-ідолів [12].

Південно-Східна Азія. Королівство Таїланд. Ця країна відома своїми культурними визначними пам'ятками, а також найсміливішими та грандіозними театралізованими танцювальними шоу. Зокрема, шоу світового значення «Siam Niramit» відбувається у м. Бангкок на найвищій сцені у світі (за даними «Книги рекордів Гіннеса»). «Siam Niramit» – це спектакль, в якому викладено історико-міфологічне минуле Таїланду. Саме шоу складається з трьох актів: в першому йдеться про розвиток провінцій Сіамського королівства, в другому – розуміння Пекла та Раю, в третьому – різнобарвні національні тайські свята. Театралізована вистава наповнена піснями, феєричними танцями та вражаючими спецефектами (імітація грози, блискавок та літаючих духів) за участю 150 акторів

(кількість костюмів нараховує близько 500), та «слонів, кіз і домашніх курей» [30]. У контексті шоу, глядачам надана можливість побачити окремий танцювальний виступ за народними мотивами (музиканти грають на народних інструментах), який відбувається в спеціально побудованому тайському селищі. Загальний бюджет всього світового дійства складає 40 млн. доларів.

Республіка Індонезія. На о. Балі проходить яскраве театралізоване «Девдан шоу» в найкращих традиціях Голлівуда: яскраві костюми, професійні танцюристи та хореографи, національна музика та барвисті спецефекти [18]. Танцювальною мовою глядачеві розповідають про культуру та традиції всіх островів Індонезії.

Також на острові можемо знайти нове «Tek Tok Dance» шоу, що проходить на території давнього храму. «Tek Tok Dance» – це театралізований танець, що поєднує в собі сучасність, народний епос та національні мотиви [28].

Королівство Камбоджа. Найбільш популярним танцювальним шоу є «Arsara Dance», що має цікаві релігійно-історичні коріння: спочатку кхмерський танець «Апсара» виконувався виключно посвяченими прислужницями храмів, про що свідчать барельєфи на їх стінах. У XIX ст. принцеса Коссамак відродила танець та надала йому статусу всесвітнього та національного надбання [22]. І сьогодні тисячі туристів мають можливість спостерігати вікову спадщину камбоджійського танцю.

Центральна Азія. Республіка Казахстан. Танцювальний розвиток цієї країни можна назвати початковим. Культурне керівництво країни докладає значних зусиль, аби підняти на вищий рівень національні танцювально-музичні шоу та фестивалі. Зокрема, в 2016 р. стартувало шоу «Біле, Казахстан» – казахстанська франшиза популярного танцювального шоу «So You Think You Can Dance» [20], який був успішно реалізований в 37 країнах світу. У Казахстані подібна франшиза була запущена вперше. Регламентация всіх правил шоу контролювалась представником компанії-правовласника «Endemol» [20]. За умовами шоу взяти участь могли як професійні танцюристи, так й початківці, представляючи до уваги суддів танці різних жанрів. Конкурс був відкритий також для представників країн близького і далекого зарубіжжя.

Республіка Узбекистан. 2016 року у м. Хіві відбувся Міжнародний танцювальний фестиваль «Чарівництво танцю» [17]. Головною метою даного заходу стало ознайомлення з унікальними культурно-історичними танцювальними традиціями та звичаями Узбекистану. Також фестиваль був спрямований на розвиток танцювального й хореографічного мистецтва, пошук молодих талановитих виконавців та їх підтримку. У фестивалі взяли участь іноземні танцювальні колективи та танцювальні гурти і ансамблі з різних регіонів республіки.

Південна Азія. Республіка Індія. Виходячи з трактувань індуїстської міфології, зародження танцю відбулося саме в Індії, а творцем виступив бог Шива, який танцюючи, перетворив загальний хаос у Всесвіт [26]. Індійська хореографія – особлива і не має аналогів у всьому світі. Варто побачити світове танцювальне шоу «Bollywood Express» – це неймовірна подорож, повне занурення у світ «Bollywood» яскравих фарб і танців. Це шоу підкорило багато країн своїми яскравими костюмами, ефектними декораціями та неймовірною

хореографією. Східна казка і реальність ХХІ століття, традиції і сучасність великого міста – все разом робить це шоу яскравим, динамічним і незабутнім. Сильні почуття і глибокі емоції передаються в рухах, світлі, музиці і піснях.

Танцювальний напрямок «Bollywood» є невід’ємною частиною будь-якої індійської кінокартини чи шоу. Це суміш численних стилів: звабливий танець куртизанок північної Індії мудра, індійські класичні стилі катхак, кучі пуді, бхаратанатям, мохіні-аттам, «одіссі», фольклорні танці [11]. Танці болівудських номерів – це переосмислення індійських та іноземних танців будь-яких стилів у жанрі естради. «Bollywood dance» активно вбирає в себе багато танцювальних елементів неіндійського походження: хіп-хоп, джаз, балет, break dance, електро, fusion, liquid dance, стрип, latina, рок-н-рол, піп, R&B, модерн, а також беліданс і все, що побажає постановник.

Окремо слід сказати про сценічні шоу-постановки «Боллівуд масали», які відрізняються від фільмових [11]. Вони хореографічно яскравіші та різноманітніші в плані рухів. «Боллівуд масала» є сьогодні найбільш популярним серед індійської молоді та всіх, хто захоплюється індійськими танцями.

Західна Азія. Турецька Республіка. Одним із елементів позитивного туристичного і культурного іміджу Туреччини є захоплюючі сучасні шоу «Вогні Анатолії» й «Троя», які музичною та танцювальною мовою відтворюють історію розвитку регіону Анатолія у Малій Азії. «Вогні Анатолії» – це синтез сучасної хореографії, народного танцю й класичного балету. У процесі перегляду глядачі спостерігають гіпнотичне крутіння дервішів, танець лезгінську, ритмічний халай та інші східні танці. У свою чергу, шоу «Троя» є танцювальною й музичною варіацією знаменитої поеми Гомера, створеної ще у 1180 до н.е. Це шоу, як і «Вогні Анатолії», демонструвалося у «Gloria Aspendos Arena» в Туреччині. Крім того, театральна трупа демонструє шоу «Врата Сходу» про історію найдавнішого міста Турецького Закавказзя Ерзурум (колишній центр перетину безлічі різноманітних культур).

Азербайджанська Республіка. 2016 року в м. Баку пройшло яскраве танцювальне шоу – відкритий чемпіонат столиці з соціальних та сучасних різновидів танців, присвячений Євроіграм. Організатором шоу виступила Асоціація сучасного та соціального танцю Азербайджану. Танцювальні змагання поєднали такі різновиди танців, як шоу-денс, хіп-хоп, фольклор-стилізація, фольклор-етніка, модерн та бебі-шоу. Танцювальна культура Азербайджану тільки починає виходити на міжнародний рівень. 2012 року в м. Баку проходило грандіозне шоу «Східна ніч», на якій виступила відома українська танцівниця Алла Кушнір [15]. Також Азербайджан докладає значних зусиль на світовій арені, куди відправляє з яскравими виступами кращі шоу-балети, танцювальні трупи. Зокрема, в 2016 р. Азербайджан брав участь у святкуванні ювілею королеви Великобританії Єлизавети II [13].

Висновки. Розглянувши наукову проблематику, можемо відзначити наступне:

– сучасна епоха відрізняється особливою динамічністю та стрімкістю розвитку. Ритм сучасних східних танців відповідає ритму життя сучасника. Ча-

стіше використовують потужні ритмізовані форми з музикою, у якій переважають звуки ударних інструментів, архаїка;

– сьогодні у східній культурі змінюється і тематичний сюжет танцю – зміст осучаснюється, за винятком історичних стилізацій; при цьому в розважальних шоу часто ставлять класичні сюжети на «вічні» теми, що зрозумілі без використання мови, спеціально підбираються пізнавані популярні та класичні музичні композиції, отже танцювальні шоу виходять на рівень полікультурності;

– основні напрямки розвитку східного танцю в контексті розважальних шоу-програм – це видовищність, модність та високі продажі;

– інформаційні технології (Інтернет) забезпечують вільний доступ до східних танцювальних шоу у всьому світі, що є їх надійним інструментом популяризації.

Перспективним напрямом дослідження можна вважати аналіз зарубіжної фахової літератури з проблематики східних танцювальних шоу, зокрема для проведення компаративного аналізу вітчизняної та зарубіжної науково-дослідної джерельної бази і практичного втілення шоу-програм.

Література

1. Афанасьєва К.О. Захист інтелектуальної власності в шоу-бізнесі : навч. посіб. / К.О. Афанасьєва. – К. : ВАІТЕ, 2009. – 256 с.
2. Данчук Л.І. Азбука режисури шоу-програм : навч. посіб. / Л.І. Данчук. – Житомир : Полісся, 2008. – 288 с.
3. Смирнова А.И. Индийский храмовый танец: традиция, философия, легенды. – К., 2009. – 134 с.
4. Шоу-бізнес: теорія, історія, практика : підручник / за заг. ред. М. М. Поплавського. – К. : Вид-во КНУКіМ, 2001. – 560 с.
5. Артем'єва Г.П. Розвиток координаційних здібностей дітей 9–11 років за допомогою танцювального фітнесу з елементами індійського танцю / Г. П. Артем'єва, М. В. Нечитайло // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2014. – №3. – С. 13–18.
6. Басич Ю. М. Сучасний танець та місце традиційної танцювальної символіки в українській хореографії / Ю. М. Басич // Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – 2014. – Вип. 7. – С. 26–31.
7. Іваненко Т. В. Використання танцювальних елементів східних танців на заняттях з фізичного виховання / Т. В. Іваненко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Х. : ХДАДМ (ХХІІІ), 2007. – № 6. – С. 114–116.
8. Морина Л. П. Танец в системе массовой культуры / Л. П. Морина // Российская массовая культура конца XX века: материалы круглого стола. 4 декабря 2001 г. Санкт-Петербург. – СПб., 2001. – С. 128–131.
9. Твердохліб О. Історичні й філософські аспекти, зміст та структура древніх психосоматичних танцювальних практик Сходу / О. Твердохліб // Теорія та методика фізичного виховання. – 2005. – № 2 (18). – С. 2–7.
10. Шариков Д. І. Розмаїття форм фольклорного танцю Азії в народній хореографії / Д. І. Шариков // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – 2013. – Вип.31. – С. 313–319.
11. Bollywood как танцевальное направление [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.aimanyraks.com/bollywood>.
12. Cover Dance Festival! K-POP Roadshow. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://doramakun.ru/Dorama_and_Live_Action/Tv-Show/Cover-Dance-Festival-K-POP-Roadshow-2011.html

13. Азербайджан принял участие в праздновании юбилея Елизаветы II. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://boutique.az/view/11099>
14. Блэкпульский танцевальный фестиваль: китайская версия. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://dancesport.ru/news/news_7316.html
15. В Азербайджане впервые пройдет шоу восточных танцев. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.anspress.com/medeniyyet/27-02-2012/v-azerbaydjane-vpervie-proydet-shou-vostochnih-tancev---video>
16. В Баку прошло яркое танцевальное шоу, посвященное Евроиграм. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.trend.az/life/culture/2396195.html>
17. В Хиве состоится фестиваль «Волшебство танца». [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.review.uz/index.php/novosti-main/item/9163-v-khive-sostoitsya-festival-volshebstvo-tantsa>
18. Девдан шоу (Devdan show) – постановка бродвейского уровня на Бали. – [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.life-in-travels.ru/devdan-show-bali/>
19. Камбоджа. Танцевальное шоу Апсара, небесные танцовщицы в Сиам Рипе. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://paikea.ru/cambodia-siem-rear-apsaradance/>
20. Кастинг на танцевальное реалити-шоу объявили в Казахстане. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.inform.kz/ru/kasting-na-tanceval-noe-realiti-shou-ob-yavili-v-kazahstane_a2921492
21. Китайские танцы – стремление к гармонии и совершенству. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.advantour.com/rus/china/culture/dances.htm>
22. Национальное шоу Апсара. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://sigurtravel.com/tour/show-apsara/>
23. Самый популярный в мире коллектив японских барабанщиков «YAMATO». [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://miuki.info/2013/03/samyj-populyarnyj-v-mire-kollektiv-yaponskix-barabanshnikov-yamato/>
24. Северная Корея. Праздник Ариран. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://sergeydolya.livejournal.com/17923.html>
25. Танцевальное шоу СаЧум. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://korinform.com/event/tancevalnoe-shou-sachum>
26. Танцы в Древней Индии. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.letopis.info/themes/dancing/tantsy_v_drevnej_indii.html
27. Театр Аланкарн – историческое шоу. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://discover-thailand.ru/alangkarn-show.html>
28. Театры, шоу и представления]. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://baliputeshestvie.ru/tradicii-kultura-iskusstvo-i-religiya/teatry-shou-i-predstavleniya.html>
29. Фестиваль Ава-Одори. Токусима. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://www.incomartour.com.ua/info/Kalendar-sobitij/Japan/August/Avaodori/>
30. Шоу Сиам Нирамит в Бангкоке. [Электронный ресурс]. Режим доступа: <http://pattayatrip.ru/bangkok/razvlecheniya/shou-siam-niramit>
31. Южная Корея. Танцы с масками. [Электронный ресурс]. Режим доступа: http://www.globustur.spb.ru/prog/?sect_id=32d66e6f&item_id=a339_a2c7
32. Москаленко К. В. Продюсерський договір в сфері музичного шоу-бізнесу: цивільно-правові аспекти : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 / К. В. Москаленко. – К. : Національний ун-т ім. Т. Шевченка. – 2014. – 20 с.
33. Скрипка А. О. Шоу-технології як форма соціальної комунікації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. соціол. наук : спец. 22.00.04 / А. О. Скрипка. – Х. : Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, 2010. – 20 с.

References

1. Afanasyeva, K.O. (2009). Intellectual property protection in show business. Kyiv: VAITE [in Ukrainian].

2. Danchuk, L.I. (2008). Directing ABC show programs. Zhytomyr: Polissya [in Ukrainian].
3. Smirnova, A.I. (2009). Indian temple dance: tradition, philosophy, legend. Kyiv [in Ukrainian].
4. Poplavskiy, M.M. (2001). Showbiz: theory, history, practice. Kyiv: Edition KNUKiM [in Ukrainian].
5. Artem'eva, G.P., & Nechitaylo M.V. (2014). The development of coordination abilities of children 9-11 years, the fitness dance with elements of Indian dance. *Slobozhanskiy naukovosportivnyy visnik*, 3, 13–18 [in Ukrainian].
6. Basich, U.M. (2014). Modern dance, and a traditional dance choreography symbols in Ukrainian. *Filosofiya i politologiya v konteksti suchasnoyi kulturi*, 7, 26–31 [in Ukrainian].
7. Ivanenko, T.V. (2007). The use of elements of dance oriental dance classes in physical education. *Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologichni problemi fizichnogo vihovannya i sportu*, 6, 114–116 [in Ukrainian].
8. Morina, L.P. (2001). Dance in the system mass-culture. Russian popular culture of the late twentieth century: Materials of the round table, 128–131 [in Russia].
9. Tverdohlib, O. (2005). Historical and philosophical aspects, content and structure of the ancient dance practice psychosomatic East. *Teoriya ta metodika fizichnogo vihovannya*, 2(18), 2–7 [in Ukrainian].
10. Sharikov, D.I. (2013). A variety of forms of folk dance in traditional Asian dance. *Aktualni problemi istoriyi, teoriyi ta praktiki hudozhnoyi kulturi*, 31, 313-319 [in Ukrainian].
11. Bollywood as dance direction. Retrieved from <http://www.aimanyraks.com/bollywood-> [in Russian].
12. Cover Dance Festival! K-POP Roadshow. Retrieved from http://doramakun.ru/Dorama_and_Live_Action/Tv-Show/Cover-Dance-Festival-K-POP-Roadshow-2011.html [in Russian].
13. Azerbaijan took part in the celebration of the anniversary of Elizabeth II. (16.05.2016). Retrieved from <http://boutique.az/view/11099> [in Russian].
14. Blackpool Dance Festival: Chinese version. (06.06.2015). Retrieved from http://dancesport.ru/news/news_7316.html [in Russian].
15. Azerbaijan will host the first show of oriental dance. (27.02.2012). Retrieved from <http://www.anspress.com/medeniyyet/27-02-2012/v-azerbaydjane-vpervie-proydet-shou-vostochnih-tancev---video> [in Russian].
16. In Baku has passed a bright dance show dedicated Euro-games. (18.05.2015). Retrieved from <http://www.trend.az/life/culture/2396195.html> [in Russian].
17. In Khiva a festival «Magic Dance». (07.07.2016). Retrieved from <http://www.review.uz/index.php/novosti-main/item/9163-v-khive-sostoitsya-festival-volshebstvo-tantsa> [in Russian].
18. Devdan show (Devdan show) – Broadway production level in Bali. (02.09.2014). Retrieved from <http://www.life-in-travels.ru/devdan-show-bali/>
19. Cambodia. Apsara dance show, the celestial dancers in Siem Reap. (06.10.2012). Retrieved from <http://paikea.ru/cambodia-siem-reap-apsaradance/> [in Russian].
20. Casting on the dance reality show announced in Kazakhstan. (04.07.2016). Retrieved from http://www.inform.kz/ru/kasting-na-tanceval-noe-realiti-shou-ob-yavili-v-kazahstane_a2921492 [in Russian].
21. Chinese dance – the desire for harmony and perfection. Retrieved from <http://www.advantour.com/rus/china/culture/dances.htm> [in Russian].
22. National show Apsara. Retrieved from <http://sigurtravel.com/tour/show-apsara/> [in Russian].
23. The world's most popular team of Japanese drummers «YAMATO». Retrieved from <http://miuki.info/2013/03/samyj-populyarnyj-v-mire-kollektiv-yaponskix-barabanshikov-yamato/> [in Russian].
24. North Korea. Arirang Festival. (26.09.2008). Retrieved from <http://sergeydolya.livejournal.com/17923.html> [in Russian].

25. Dance show SaChum. (01.01.2014). Retrieved from <http://korinform.com/event/tancevalnoe-shou-sachum> [in Russian].
26. Dancing in Ancient India. Retrieved from http://www.letopis.info/themes/dancing/tantsy_v_drevnej_indii.html [in Russian].
27. Alankarn Theatre as a historical show. Retrieved from <http://discover-thailand.ru/alankarn-show.html> [in Russian].
28. Theatres, shows and entertainment. Retrieved from <http://bali-puteshestvie.ru/tradicii-kultura-iskusstvo-i-religiya/teatry-shou-i-predstavleniya.html> [in Russian].
29. Festival Awa Odori. Tokushima. Retrieved from: <http://www.incomartour.com.ua/info/Kalendar-sobitij/Japan/August/Avaodori/> [in Russian].
30. Siam Niramit Show in Bangkok. Retrieved from <http://pattayatrip.ru/bangkok/razvlecheniya/shou-siam-niramit> [in Russian].
31. South Korea. Dancing with masks. Retrieved from http://www.globustur.spb.ru/prog/?sect_id=32d66e6f&item_id=a339a2c7 [in Russian].
32. Moskalenko, K. V. (2014). Producing agreement in the field of musical show business: the Civil Aspects. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: Natsionalniy un-t im. T. Shevchenka [in Ukrainian].
33. Skripka, A. O. (2010). Show technology as a form of social communication. Extended abstract of candidate's thesis. Kharkiv: Hark. nats. un-t im. V. N. Karazina [in Ukrainian].

УДК 787.2

Городецький Антон Вікторович,
аспірант кафедри історії світової музики
Національної музичної академії України
ім. П. І. Чайковського
antonvgorodetsky@gmail.com

АЛЬТОВЕ МИСТЕЦТВО АНГЛІЇ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ В ІМЕНАХ ТА ФАКТАХ

Мета роботи. Розглянути важливий етап розвитку академічного європейського інструменталізму – альтове мистецтво Англії першої половини XX ст. на прикладі його видатних представників – Лайонела Тертіса, Ребекки Кларк та Вільяма Прімроуза. **Методологія дослідження** полягає у застосуванні історико-культурологічного та історико-діалектичного методів, що допомагає подати основний матеріал статті в історико-культурологічному контексті. **Наукова новизна** роботи полягає в тому, що творчі портрети Л. Тертіса, Р. Кларк та В. Прімроуза вперше у вітчизняному музикознавстві подаються з акцентуванням уваги на виконавській діяльності альтистів та альтових творах, які пов'язані з їх іменами. **Висновки.** Матеріал статті може стати основою для подальших досліджень у галузі вивчення історії альтового мистецтва. Крім того, залучення альтових творів, про які йдеться у статті, до виконавського та педагогічного репертуару сприятиме нагальній потребі його розширення.

Ключові слова: альт, англійська музика, англійське музичне Відродження, інструменталізм, музичний конкурс, Лайонел Тертіс, Ребекка Кларк, Вільям Прімроуз.

Городецький Антон Вікторович, аспірант кафедри історії мирової музики
Національної музикальної академії України ім. П. І. Чайковського